

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Valdis Podžuks
Andmekaitse spetsialist

Teie: 24.09.2024

Meie: 28.10.2024 nr 2.3-8/24/2429-2

Pärnu Linnavalitsus

E-post: valdis.podzuks@parnu.ee

Vastus nõudekirjale

Andmekaitse Inspeksioon sai 24.09.2024 Teie pöördumise, milles palute inspeksiooni seisukohta, kas isikuandmete seaduse (IKS) § 36 lg 1 p 2 nõuded kehtivad ka dokumendiregistri avalikust vaatest teostatavatele isikuandmeid puudutavatele päringutele. Juhul kui kehtivad, siis kas Teie pakutud lahendus on kooskõlas AVTS-i ja IKS-i sätetega.

Kõigepealt selgitan, et IKS-i 4. peatükk on ülevõetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist (EL) 2016/680 ning sätestab isikuandmete töötlemise õiguskaitseasutuste poolt süütegude tõkestamisel, avastamisel ja menetlemisel ning karistuse täideviimisel. Seega IKS-i peatükk 4 ei kohaldu asutuse dokumendiregistritele, sh dokumendiregistri avaliku vaate kaudu dokumentidele juurdepääsu võimaldamisel.

Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) preambula punkt 4 kohaselt peaks isikuandmete töötlemine olema mõeldud teenima inimesi. Seega isikuandmete kaitse ei ole absoluutne õigus, vaid seda tuleb kaaluda vastavalt selle ülesandele ühiskonna ning tasakaalustada muude põhiõigustega vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele. IKÜM art 6 lg 1 punktide c kohaselt on isikuandmete töötlemine õiguspärane (sh avalikustamine) kui see on vajalik vastutava töötleja seadusjärgse kohustuse täitmiseks.

AvTS § 12 lg 1 p 2 kohustab dokumendiregistris registreerima ka asutuses koostatud ja allkirjastatud õigusaktid, milleks on ka töö- ja lisatasusid puudutavad käskkirjad. AvTS § 35 lg 1 p 12 lubab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui teave sisaldab isikuandmeid ning sellise teabe avalikustamine kahjustaks oluliselt isiku eraelu puutumatust.

Riigikohus on asja nr 3-15-3228 punktis 20 sedastanud järgmist. *Kolleegiumi hinnangul võimaldab põhiseadus avaldada kohaliku omavalitsuse töötajate töötasu nii isikustatud kui ka isikustamata kujul. Arvestades eeltoodud argumente kogumis, tuleb AvTS-i ja TLS-i siiski tõlgendada viisil, mille järgi AvTS § 36 lg 1 p 9 on erinorm TLS § 28 lg 2 p 13 suhtes. Viidatud AvTS-i säte kohustab kohalikku omavalitsust teabenõude saamisel andma kohaliku omavalitsuse töötajale arvutatud, makstud või maksmisele kuuluva töötasu kohta andmeid isikustatud kujul ning seda sõltumata töökohast. Sellist kohustust avaldada kohaliku omavalitsuse töötajate töötasu ei väära ka AvTS-i eraelu puutumatust kaitsvad normid (nt AvTS § 4 lg 3, § 35 lg 1 p 12). Kohustus teabenõude korras töötasu kohta teavet väljastada ei tähenda teabe aktiivset avalikustamiskohustust.*

Eeltoodust tulenevalt on kohus analüüsinud töölepinguga töötajate palgaandmete avalikustamist laiemalt, mitte ainult lisatasude ja hüvitiste osas, mis määratakse käskkirjaga ja registreeritakse dokumendiregistris (reeglina töölepinguga töötajate palk määratakse töölepingus, mis ei ole avalik, kuna sisaldab ka muud piiranguga teavet). Samuti on kohus selgitanud, et töölepinguga töötajate palgaandmetele ei ole aktiivse avalikustamise kohustust nagu ametnike puhul on kohustus palgaandmed avalikustada avaliku teenistuse veebilehel.

Siinkohal on oluline ka märkida, et peale kohtuotsust täpsustas seadusandja ka avaliku teabe seaduse § 36 lg 1 p-i 9 (jõustus 15.03.2019) ning keelas tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks dokumente riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku eelarvevahendite kasutamise ning eelarvest töölepinguga töötavatele isikutele makstud töötasude ning muude tasude ja hüvitiste kohta. Eeltoodust tulenevalt, kuna AvTS § 12 lg 4¹ kohustab dokumendiregistri kaudu võimaldama juurdepääsu dokumentidele, mis ei sisalda piiranguga teavet, siis tuleb dokumendiregistris avalikustada ka töötajate töötasusid ja hüvitisi puudutavad käskkirjad kuna seadus ei luba neile juurdepääsu kehtestada. Piirangu saab sellisele käskkirjale kehtestada ainult juhul kui see sisaldab teavet kellegi tervise seisundi või eraelulise sündmuse kohta. Sellisel juhul saab selliseid käskkirju küsida teabenõude korras.

Kuna dokumendiregister on avalikustatud seaduse alusel ja ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid, siis dokumendiregistrist teabe otsimisel ei pea isikud ennast tuvastama ega asutus vaatamisi logima. Küll aga tuleb logida tegevused, mida tehakse asutusesiseselt dokumentide registreerimisel, piirangute kehtestamisele jne, kuna see puudutab ka juurdepääsude võimaldamist piiranguga teabele, mis võib olla mõnikord väga tundlik (näiteks lastekaitse ja hoolduse küsimused).

Loodan, et sain oma selgitustega Teile abiks olla. Täiendavate küsimuste korral olen meeleldi nõus neile vastama.

Lugupidamisega

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel